

BREDASCHÉ

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Zaterdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

29 December.

FRANKRIJK.

PARIS, den 26sten December.

De algemeene discussie van de Kamer der pairs van heden op de algemeene discussie over het adres van antwoord geopend. De rapporteur, de graaf Portalis, las vooraf het ontwerp voor, waarvan de voornaamste zinsneden hier volgen:

„De Kamer der pairs juicht met U. M. over het schouwspel van den algemeenen staat des koninkrijks; de voorspoed, die het geniet, is een der hechtste waarborgen van de openbare rust. U. M. zal ons altijd volijverig zien, om mede te werken, tot de verbeteringen, die strekken, om de ontwikkeling van dien voorspoed te begunstigen en te bevestigen.

„Het verheugt ons van U. M. te vernemen, dat onze betrekkingen met de vreemde mogendheden vredelievend en vriendschappelijk zijn. Gematigheid, met kracht gepaard, verzekert aan een groot rijk de achting en den rang die hetzelfde toekomen. Frankrijk, de traktaten getrouw nalevende, heeft recht er op te rekenen dat dezelve ook overal zullen geëerbiedigd worden.

„Wij wachten met vertrouwen den uitslag af van de onderhandelingen betrekkelijk België en Holland, overtuigd zijnde, dat het gouvernement Uwer M. niets verzuimt, om overeen te brengen hetgeen de waardigheid van Frankrijk, de belangen eener bevriende natie en de goede trouw vorderen. De onafhankelijkheid van België en deszelfs staatkundige, door de groote europesche familie algemeen erkende, rang zullen voor den vrede der wereld een waarborg te meer geven.

„De intogt van oostenrijksche troepen in de pauselijke staten was het teeken, Sire, van de militaire bezetting van Ancona. Het einde daarvan was met derzelver aftogt bepaald, gelijk zulks bij eene in april 1832 met den Pauselijken Stoel gesloten overeenkomst was vastgesteld. Deze overeenkomst is ten uitvoer gelegd: onze troepen hebben de pauselijke staten, bij het aftrekken uit Ancona, bevrijd verlaten van de vreemde tusschenkomst.

„Bij de aanschouwing van de rampspoeden, die Spanje drukken, verzwamd nog door wederzijdsche noodlottige aanslagen op de menscheijkheid, gevoelen wij ons telken jare met dieper leedwezen aangedaan. Smartelijk is de gedachte, dat men nog het tijdstip niet voorzien kan, waarop de burgeroorlog en de regeringloosheid niet meer de pogingen der spaansche natie zullen verlammen, om de weldaden te verkrijgen eener vrije en monarchale constitutie. Met aan het gouvernement van de koningin-regentes, Sire, den steun te blijven verleen, welke haar bij de traktaten gewaarborgd zijn, zal U. M. aan de wenschen en billijke verwachting van Frankrijk beantwoorden.

„Even als U. M., hopen wij Sire, dat onze reeds te lang durende geschillen met Mexico en de Argentijnsche republiek ten einde zullen spoeden. De eer van Frankrijk gebod het beginsel van het recht der volken te doen eerbiedigen, en door de kracht der wapenen de miskende billijkheid van deszelfs vorderingen te ondersteunen. Wij twifelen niet, of de tegenwoordigheid van onze eskaders zal den uitslag verzekeren, en de fransche handel zal weder, in die verwijderde streken, de veiligheid genieten, waarop dezelve recht heeft.

De overige artikelen van het adres behelzen een weerklink van hetgeen in de openings-aanspraak, over de voordeelige gesteldheid van de bezittingen in Afrika en vertier aangaande de binnenlandsche aangelegenheden, gezegd werd.

Bij de opening der algemeene discussie was de graaf Montalembert de eerste spreker. De graaf hield eene lange redevoering over de belgische kwestie. Naar zijn gevoelen bestond er geen traktaat der 24 artikelen meer, en zoo het al bestond, was het toch niet verplichtend. Frankrijk, meende hij, zou tot den oorlog geen aanleiding geven, zoo het weigerde, zich naar dat traktaat te gedragen; dewijl Europa in 1830 den oorlog niet had gevoerd, om het schone rijk der Nederlanden bijeen te houden, zou het in 1838 den oorlog niet verklaren, om twee kleine provincien. De graaf kwam vervolgens op de bevolking neer van Limburg en Luxemburg, sprak van godsdienstige banden, van de verplichting der Belgen, om de bewoners der gewesten, die met haar gemeene zaak gemaakt hadden, niet aan de reactie prijs te geven, enz. Frankrijk, dat zich

daartegen niet kon verzetten, toen het vernederd en geslagen was, moet zulks thans niet meer gedogen.

De rede van den graaf Montalembert werd door den heer Molé beantwoord. De minister betoogde, dat met het stelsel van den vorigen spreker, volgens welk de traktaten van de staatsafhankelijkheden, en zij hunne kracht verloren, wanneer de volken, die de zelfde betroffen, ze verwierpen, er slechts ééne wet in de wereld zou gelden, het recht van den sterkste namelijk. Ter wederlegging van degenen, die beweerden, dat er wellicht een traktaat bestaan had, maar door de daadzaken sedert te niet gegaan was, haalde de minister de gebeurtenissen aan, hoe België, op de weigering van Holland, in 1831, verlangd had dat de 24 artikelen in een door de vijf mogendheden gewaarborgd traktaat werden veranderd, en België dit traktaat steeds als de grondslag van zijn volksbestaan had aangemerkt. Sedert, tot op de hervatting der onderhandelingen, in Mei II., was de staat van zaken onveranderd gebleven. In den loop derzelve, had Frankrijk de belangen van België steeds voorgestaan; het kabinet had gewenscht, dat andere bepalingen in het traktaat waren vervat geweest, maar nu kon men slechts deszelfs uitvoering verzekeren. Frankrijk had de trouw der traktaten altijd tot grondslag zijner staatkunde genomen; een eenmaal aangenomen traktaat kon men niet wijzigen, dan met bewilliging der beide partijen. De minister, vervolgens over het bondgenootschap met Engeland sprekende, noemde dit eene zeer gewichtige kwestie; hij kon niet ontveinen, dat dezelve den vrede of den oorlog in zich besloot; het was de vraag of Frankrijk zich in Europa wilde ten toon spreiden, of nauwer dan ooit met zijn besten bondgenoot vereenigd blijven. Deze woorden deden een langdurige beweging in de zaal ontstaan. — Bij het vertrek van den post duurde de discussie nog voort.

De afgevaardigden zijn heden niet vergaderd. Men denkt, dat het ontwerp van adres dezer kamer den 3den of den 4den Januarij zal gelezen, en de discussie op den 7den zal bepaald worden.

De beide partijen, tusschen welke weldra het besluit van het aanblijven of den val van het tegenwoordig ministerie moet beslist worden, zijn thans rusteloos werkzaam, om den korten nog voorhanden tijd vóór de discussie van het adres te besteden, om aanhangers vóór of tegen het ministerie te winnen. Bij den minister Molé werd gisteren avond eene vereeniging gehouden, waarbij drie zijner ambtgehoorten, de generaal Jacqueminot, de heer Cunin Gridaine en een tiental getrouwe aanhangers van het bestuur tegenwoordig waren. Men zou daar over het plan van verdediging bij de discussie gehandeld hebben. Een der zwakste zijden aan den ministeriële kant is het gebrek aan begaafde redenaars, in staat, om den indruk der welsprekende taal van de voornaamste oppositieleiden uit te wisschen. Van de zijde der oppositie beweert men, dat van het getal der 157 leden, die bij den generaal Jacqueminot tegenwoordig waren, er onderscheidene in hunne gevoelens weifelden, of tot de tierspartij behoorden en zich onzijdig gehouden hebben.

— De maarschalk Soult wordt tegen morgen in de hoofdstad gewacht. Men zegt steeds, dat aan hem de oorlogsportefeuille, bij eene verandering van ministerie, zal opgedragen worden.

— Uit Spanje worden heden geen nadere tijdingen medegedeeld.

— De beurs was heden kalmer; er waren minder variatiën in den koers en de binneplandsche renten stonden vast. De notering was heden (26 December) 3 pCt. 109,40; 3 pCt. 78,55; Nap. r. 98,60; Sp. Ardois 16 drie achtste; Rom. L. 100.

NEDERLANDEN.

BREDÁ, den 28sten December.

De Staatscourant behelst een besluit van 14 dezer, omtrent de charters van het voormalig hoog gerechtshof te 's Hage en de voormalige regtbanken van eersten aanleg in de hoofdplaatsen der provincien.

Dezelfde courant behelst de wet van 15 december II., tot instelling eener supplettoire begrooting van staatsuitgaven voor het volgend jaar.

— Het heeft Z. M. bevaagd, aan jhr. mr. D. T. Gevers, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op deszelfs verzoek een eervol ontslag te verleenen, uit zijne betrekking van

bij het departement van binnenlandsche zaken, en als zoodanig belast met de zaken van het onderwijs, de kunsten en wetenschappen, en is in zijne plaats tot referendaris benoemd den heer mr. P. L. P. Ferrand.

— In de *Dordrechtse Courant* leest men, onder dagteekening van den 26sten dezer:

» De rivier voor deze stad en naar boven is geheel toegevrooren, maar het ijs is nog zwak, en tot heden heeft men aan het veer op Zwijndrecht een slop voor de overvaart open gehouden. Gisteren zag men eenige weinige voetgangers en schaatsenrijders op de rivier, doch dit is niet zonder gevaar, en naar wij vernemen heeft reeds het zich roekeloos op het ijs wagen, tusschen deze stad en Gorinchem, aan drie menschen het leven gekost. Naar beneden, in de Kil en het Hollandsche Diep, is het ijs nog drijvende. Intusschen heeft de stoomboot *de Marianne*, welke zondag nog de reis van Middelburg ondernomen had, toen reeds zoo veel drijf-ijs buiten de Kil ontmoet, dat zij terug heeft moeten keeren, na hare passagiers en kleine goederen, ter bevordering der reize, ontscheept te hebben, welke gisteren morgen hier, met de diligence van Breda, zijn aangebragt.»

— De Utrechtsche Courant vermeldt dat te Woerden zeven personen, waarbij twee meisjes, één militair van het garnizoen en vier andere jonge lieden door het ijs gevallen en verdronken zijn.

In de *Augsburgsche Zeitung* van den 23sten dezer, vindt men een bijzonder bericht van den Rijn, van den 18den, waarin het buiten allen twijfel gesteld wordt, dat men voornemens is een legerkorps aan de belgische grenzen te doen zamentrekken. Het kwam er hier op aan, de door de Londensche Conferentie erkende regten der Bondsvergaclering te waarborgen. Ter bereiking van dat doel, zou het beste middel zijn de ter sprake zijnde *bezetting van Limburg en het Hollandsche gedeelte van Luxemburg*; dit scheen zelfs de eenige mogelijke wijze, om het Nederlandsche vraagstuk te beslissen.

In de zitting der belgische vertegenwoordigers van eergisteren heeft de graaf *F. de Merode* het voorstel gedaan, om de belgische vestingen van het zuidelijk frontier in handen der Franschen te stellen, wanneer men door overmagt tot de aanneming der 24 artikelen genoodzaakt werd. Bij de daartoe strekkende motie zeide de graaf hoofdzakelijk, dat men op het oogenblik van de discussie van het adres in de fransche kamers, dezelve moest toonen, dat het grondgebied, 't welk men tegenwoordig bezat, kon gehandhaafd worden, zonder van Frankrijk buitengewone inspanningen te vergen en zonder zich aan een algemeen oorlog bloot te stellen. Dit middel lag in de bezetting door fransche troepen van de in 1815 opgerigte en voor derzelver oorspronkelijke bestemming nutteloos geworden reeks van vestingen. Wat ook in de beide fransche kamers voor de waarde en kracht der 24 artikelen zou gezegd worden, de heer *de Merode* meende, dat wanneer Engeland de verlangde wijzigingen had ondersteund, Frankrijk niet gearzeld zou hebben op dezelve aan te dringen. De heer *de Merode* twijfelde niet aan de genegeheid die koning *Lodewijk Philips* België toedroeg; zoo hij nu weigerde met opzigt tot de grondgebied-kwestie hetzelfde voot te staan, het was noch uit onverschilligheid, noch uit vrees van de traktaten te schenden. De heer *de Merode* meende, dat Holland zich niet te beklagen zou hebben over tekortkoming aan de zijde van Frankrijk in deszelfs aangegane verbindtenissen, wanneer Frankrijk na vergde, dat het *status quo*, met opzigt tot het grondgebied, bleef voortduren en bestendig werd, door middel van geldelijke aanbiedingen aan Holland. Om dan Frankrijk in de gelegenheid te stellen, zonder gevaar België ter hulp te snellen, was zijn voorstel: » dat, ingeval eene overmagt de schending van het belgisch grondgebied moest beproeven, om de Limburgsche en Luxemburgsche medeburgers onder een juk te brengen, dat zij niet wilden dragen, het belgisch gouvernement, behalve de weerstand die hetzelfde zou bieden, het fransche gouvernement terstond moest uitnoodigen, om garnizoenen in de geheele vestingreeks te leggen, die de zuidelijke grenzen van België bezomen.» Dit onverwachte voorstel bragt den minister niet weinig in verlegenheid. De heer *de Merode* wist er niet anders op te antwoorden, dan: dat deze zaak niet aan de orde was; dat het voorstel van zulk een aard was, dat dezelve van het bewind heboorde uit te gaan, wanneer het dit noodzakelijk keurde; de wijs was op het voorgedragen werd, was in alle gevallen den regel; men kon zich daarmede nu niet bezighouden enz. Toen gaf de heer *Dumortier* eene afleiding aan de zaak, door te zeggen, dat een nieuwe wet hier niet noodzakelijk was, want men had in 1831 het bewind autorisatie had verleend, om de noodzakelijke maatregelen in te roepen, zoolang de oorlog duurde. Toen op zijn beurt den graaf *de Merode* besluiten, om zijn voorstel van het oogenblik in te trekken, waarna de kamer tot de orde van den dag overging. Het is bekend geworden over het ontbreken van de noodzakelijke hulpmiddelen te hulp te komen. Het is bekend, dat de heer *de Merode* uit, waarin verzekerd werd, dat de bank opgemakt en door de

commissarissen der schuldeischers geverifieerd, de bank, binnen het verleend uitstel, hare loopende schulden zon kunnen betalen en hare banknoten inwisselen, zonder van de industriële etablissementen terugbetaling der voorschotten te vergen. Naar het voorstel der commissie, heeft de kamer daarop, in geheim comité, hare goedkeuring aan het ontwerp gegeven; van de 62 leden hebben zich 6 van de stemming onthouden.

— Het Luiksche blad *le Politique* vermeldt, dat de beide leden der belgische kamers *d'Amsembourg* en *Metz* te Parijs beleefdelijk zijn ontvangen, maar dat de uitslag hunner zending zich ook daartoe zou bepalen.

— De belgische bladen maken gewag van een regiment keurtroepen, op den voet der andere regimenten infanterie ingerigt. Het depot daarvan is te Kortrijk gevestigd.

— Uit Luik wordt geschreven, dat in den loop der volgende week 20,000 man te Beverloo, Diest en in de omstreken, zouden vereenigd zijn. — Te Luik is men ijverig bezig met de organisatie der burgerwacht.

— De vorst van Oude is te Brussel met een talrijk gevolg aangekomen.

— Te Antwerpen waren gisteren (27 December) genoteerd: Belg. 98 $\frac{1}{2}$, 98; 3 pCt. 66 $\frac{1}{2}$; O. Met. 106; Sp. Ardoin 16 $\frac{1}{2}$; Nap. r. 93; Rom. L. 100; Certif. te Antw. 99; Wissel op Amst. en Rott. $\frac{3}{4}$ pCt. v. pap.

Ter AMSTERDAMSCHEN BEURS van gisteren (27 December) waren genoteerd: Ned. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 53 $\frac{1}{2}$, elf zestiende, $\frac{7}{8}$; dito 5 pCt. 100 vijf zestiende, $\frac{7}{8}$; Kansbill. 25; Amort. Sijndk. 4 $\frac{1}{2}$ pCt. 94 $\frac{1}{2}$, drie achtste; Handelsm. 175 $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{4}$; O. Indie 5 pCt. 98 $\frac{1}{2}$; Rijn Spoorw. 4 $\frac{1}{2}$ pCt. 101 $\frac{1}{2}$, vijf vierde; Haarl. Spoorw. 94 $\frac{1}{2}$; Ardoin 16 drie zestiende, $\frac{1}{4}$; fr. Uitgest. 5 een zestiende; Oude Russen 5 pCt. 100 drie achtste; Braz. 76 $\frac{5}{8}$; Columb. 16 $\frac{5}{8}$, Perua 11 $\frac{1}{2}$.

SCHOUWBURG TE BREDA

De ondergeteekende heeft de eer het kunstlievend publiek van Breda te berichten, dat hij op aanstaanden Zaterdag avond den 29sten dezer, met Madame *Fink-Lohe*, 1ste zangeres van de Koninklijke Italiaansche schouwburg te Parijs en te Londen en honorair lid van onderscheiden muzikgenootschappen in Italië eene overeenkomst gesloten heeft; en dat op dien avond vooraf door zijn gezelschap zal ten Tooneele worden gevoerd:

DEERTIG JAREN TOONEELDIENT

OF

DE VOORSTELLING TEN VORDEELE VAN EEN

OUDE SOUFLEUR,

Blijspel met zang, naar het Fransch (*Le BENEFICIAIRE*), in vijf afdeelingen door C. ALEX VAN RAY. Nooit alhier vertoond.

Daarna zal het reeds geannonceerde CONCERT van Madame *Fink-Lohe* plaats hebben, waarvan het Programma luidt als volgt:

GRAND CONCERT, VOCAL ET INSTRUMENTAL,

DANS LEQUEL SE FERA ENTENDRE

Mr. M. VAN GELDER,

Violoncelle Solo de S. M. le Roi des Pays-Bas.

Première partie.

Seconde partie.

1. Ouverture.	6. Ouverture.
2. Rondo della cencrentola .. Ros-sini.	7. Grand air de l'Amazilia. . Pac-cini.
Chanté par Mme Fink-Lohe.	Chanté par Mme Fink-Lohe.
3. Fantaisie sur des Thèmes de Robert le Diable, van Gelder.	8. Variations. Servais.
Executé par Mr. VAN GELDER.	Executées par Mr. VAN GELDER.
5. Air final della sonnambule. Bel-lini.	10. Romances Françaises.
	Chantées par Mme Fink-Lohe.

De Zaal zal geheel als voor DE DAMES-CONCERTEN worden ingerigt, en alles uit *Eersten Rang* bestaan. Prijzen der plaatsen, f 1,50 voor de Heeren en f 1,00 voor Dames. De zaal zal door beide kagchels goed verwarmd worden.

Aanvang ten zes ure presies. De Plaatsen kunnen besproken worden van heden af, van 's morgens tien tot 's namiddags twee ure, mits betalende tien Cents Extra voor elke Plaats.

De Heeren Officieren uit de Cantonnementen zullen, na het eindigen der Voorstelling, nog de Poort kunnen uitgaan.

De Entree-Kaartjes zijn verkrijgbaar aan het Lokaal van den Schouwburg en bij de Uitgevers dezer.

Breda den 27. December 1838.

L. F. ROSEVELDT.